

Anteckningar rörande Skeensgården

Vivljunga Hembygdsförening bildades en kväll i oktober 1953. Medlemmarna var samlade i Ryds skola. Föreningen var i stort behov av en större samlingslokal och en dag fick Henry Carlson, Vivljunga, ett tips om att Skeens gamla Kungsgård skulle rivras, p g a att Sydkraft skulle gå fram med sitt kraftverksbygge över området. Efter ett flertal diskussioner åkte några av medlemmarna till Sydkrafts kontor i Malmö (28 oktober) och fick där motta ett gåvobrev som gav dem rätt att riva, forsla hem och återuppbygga Skeensgården. Exteriört fick byggnaden inte ändras men beträffande interiören fick de fria händer. Namnet Skeensgården skulle minna efterkommande om den plats där den legat.

En bygdens son, John Carlsson, Vivljunga, skänkte en tomt till projektet och nu vidtog ett omfattande arbete. Det utfördes 100.000 frivilliga arbetstimmar av bygdens folk. Föreningens kassa var minst sagt skral. Den bestod av 18 kronor och 85 öre. Ordförande för föreningen var Axel E Månsson från Språxhult.

Det följde en tid då det såg mörkt ut för föreningen. Det var många heta duster och mycket motarbete inom dåvarande Traryds kommun. En nitisk tjänsteman gjorde att bygget stod stilla en längre tid, men den 12 juni 1954 kom byggnadslovets från länsstyrelsen. Arbetsledare för bygget blev svensk-amerikanen Isidor Nelson (nu bosatt i Kvarngården, Stoby, 101 år gammal, men med ett klart intellekt).

Föreningen försökte förbättra sin ekonomi på olika sätt. Tusentals lotter såldes, metartävlingar anordnades m m. När det såg som mörkast ut hände något. Ett gåvobrev på 20 000 kronor skänktes av Sven-Petter Norén. Så randades dagen för invigningen. Den 2 juli 1961 hölls invigningstalet av landshövding Thorvald Bergqvist. Som representant för Sydkraft kom överingenjör Lundgren från Malmö. Den gamla Kungsgården hade rest sig ur spillrorna och stod där på nytt i all sin glans.

År 1962 och ett 10-tal år framåt fanns det inrymt brandstation i källaren i Skeensgården.

Conny Isakssons konstverk "Tjädern" forslades till Vivljunga från Skinnersböke 1987. Hantverksbutiken "Tjädern" startades i maj 1989.

Många skulle vara värda att omnämnas då det gäller Skeensgården och det arbete de lagt ner där, men vi nöjer oss med att skänka en tacksamhetens tanke. Ingen är nämnd, men ingen är därför glömd.

Vivljunga Hembygdsförening känner tacksamhet och ödmjukhet inför det kulturhistoriska arv som kommit oss till del genom Skeensgården!

Gittan Nothin

Sudkraft

PERSONALTIDNING

Foto: Knut Hallberg

Skeens corps de logi, en värdig representant för småländsk byggnadskonst. När Skeens kraftverk på värsidan tagits i bruk står platsen under vatten.

Måndagen den 28 december

Skeens kungsgård

ingen exponent för Hinneryds kultur.

Skeens Kungsgård på sin gamla plats strax före flyttningen till Vivljunga.

Som vi tidigare meddelat har Vivljunga hembygdsförening med hr Axel Månsson, Språxhult som motionär begärt ett kommunalt anslag å 18.000 kr. för 1953 och 25.000 kr. för 1954 att användas för återuppförande av Skeens Kungsgård som bygdegård i Vivljunga. För ärendets behandling i tekniska nämnden, kommunalnämnden och beredningsutskottet har vi tidigare varit i tillfälle att redogöra.

Debatten i kommunalfullmäktige blev en aning tillspetsad och blottade otvetydigt en viss rivalitet mellan Hinneryd och Vivljunga. Det blev också en knivkastning mellan dessa båda orters representanter.

Hr Månsson inledde debatten med en redogörelse för lokalbehovet i Vivljunga och hur man kommit på idén att övertaga Skeens Kungsgård för att placera den som hembygdsgård i Vivljunga. Det var inte meningen att ordna något danshak, framhöll hr Månsson, men det fanns så trängande behov av lokaler för andra ändamål att lokalfrågan måste lösas på något sätt och då hade man funnit att den kunde lösas samtidigt som man bevarade en gången kultur i form av en hembygdsgård.

Hr Bernt Svantesson, Rävult: Jag har varit med om ärendets behandling i tekniska

nämnden och vi har där enhälligt avstyrkt anslag. Tekniska nämnden har gjort ett tillägg, där nämnden under vissa förutsättningar skulle tillstyrka ett kommunalt anslag. Ett sådant tillägg kan jag inte ansluta mig till. Vi vet inte ännu om vi blir omvalda i tekniska nämnden. Och det kan inte vara riktigt att binda event. efterträdare vid några löften. Vi har beviljat medel för en bygdegård i Hinneryd. Tomten ligger vid Buskhults vägskal exakt mitt i Hinneryds gamla kommun. Med den folkmängd som finns måste det räcka med en bygdegård i Hinneryd. Skeens Kungsgård är ingen exponent för Hinneryds kultur. Vi har aldrig haft någon sådan gård inom våra gränser. Med tanke på det förtryck och tyranni, som i gamla tider emanerat från kungsgårdar och kronogårdar ska vi inte importera dessa minnen utan i stället bevara oss från dem.

Hr Thure Nilsson, Skararp, var i stora drag inne på samma linje som hr Svantesson och yrkade bestämt avslag på frågan om anslag. Han lämnade vidare en redogörelse för hur det låg till med byggnadsföreningen i Hinneryd och påpekade, att i denna förening fanns ett mycket stort antal av de föreningar som omspann hela Hinneryds gamla kommun som medlemmar.

Hr Harry Larsson, Traryd, erinrade om att då man i tekniska nämnden förespeglat anslag under vissa förutsättningar hade man samtidigt siktat på vissa lokaliteter som exempelvis gymnastiksal, bastu m. m.

Hr Månsson råkade elda upp sig lite väl häftigt i sitt andra anförande, vilket föranledde ordföranden att anmoda ledamöterna att avstå från personliga angrepp. Hr Månsson bemötte hr Svantesson och Nilsson och ställde frågan: Varför bygger ni inte i Hinneryd? Hade ni satt igång, så hade vi inte brytt oss om att bygga.

Hr Nilsson: Vi har inte fått tomten avstyckad, så att vi

kunnat bygga hittills men nu är den klar, den blev det för en vecka sedan.

Hr Bertil Gustafsson, Strömsnäsbruk gjorde en del reflexioner över tidigare beviljade anslag för samlingslokaler. Traryds gamla kommun har avsatt till ett Folkets hus i Strömsnäsbruk. Traryds köping har avsatt 30.000 kr. till en bygdegård i Hinneryd. Om vi nu anslog 3.000 kr. till Vivljunga skulle proportionerna i förhållande till folkmängden bli orimliga, framhöll hr Gustafsson.

Hr Hjalmar Andersson, Bråna, hoppades att meningskiljaktigheterna i denna fråga inte skulle störa det goda samarbetet. Han ansåg dock projektet om uppförande av Skeens Kungsgård som hembygdsgård i Vivljunga dödfött. Han betvivlade inte att det bakom hr Månssons motion låg en ädel tanke, men att det hela hade allt för stora proportioner, och att herrgården inte på något sätt påminde om Hinneryd, varför den inte har någon kulturell uppgift att fylla i Vivljunga.

Hr John Toller, Strömsnäsbruk, ansåg att det bakom denna affär skyntade ett friskt initiativ. Det är möjligt att man sett allt för ljus på denna affär, men därför bör inte fullmäktige vifta bort frågan med ett avslag. En ekonomisk utredning i linje med vad kommunalnämnden föreslagit bör ske.

Hr Bertil Andersson, Strömsnäsbruk, var nog inne på samma linje, då han erinrade om att hr Månsson stod alldeles ensam och kämpade tappert för sin sak. Han efterlyste om man inte kunde finna en medelväg.

Hr Sixten Pettersson, Vagarås, var inne på frågan om tillgång och behov av lokaler i Vivljunga. Han var inte så övertygad om att man här hade ett landsbygdsintresse att kämpa för. Landsbygden kan inte få hur mycket som helst och det gällde för landsbygdens representanter att använda de anslag som liggade inom möjligheternas ram på ett sätt som bäst gagnar lands-

bygdens intressen. I detta fall ansåg han lokalfrågan kunna lösas på ett ur ekonomisk synpunkt fördelaktigare sätt.

Hr Nilsson: Kan vi inte slå våra påsar ihop? Lägg Skeensgården på tomt i Hinneryd!

Hr Svantesson: Sydkraft har bestämt att gården skall återuppbyggas i Vivljunga. Vi kan vara glada att vi inte får den till Hinneryd.

Kommunalfullmäktige beslutade att återremittera ärendet för att lämna hembygdsföreningen tillfälle att inkomma med utredning beträffande såväl kapitalkostnader som årliga driftkostnader för företaget.

Fredagen den 2 okto

Ingen vill ha hel herrgård i present!

Gamla kungsgården i Skeen.

Markaryds folkhögskola har som bekant av Sydkraft fått erbjudande att flytta dit Skeens herrgårdsbyggnad i Annerstad för att använda den till elevhem. Skolan har emellertid inte de nödiga medlen till flyttningen och har måst tacka nej. Riksantikvarien, som också erbjudits herrgårdsbyggnaden, har också

förklarat att det inte finns pengar disponibla för att flytta byggnaden.

Föreningen Soldaternas vänner i Hässleholm har en utredning igång om förflyttning av Skeens herrgård till den tomt ett stycke från inkörseln till Pansarregementet, man tidigare förvärvat.

Ulvaryd

*Ulvaryd min barndomsby
mitt allt i alla lägen.
Förr lekte barn med glam och gny
vid stugorna längs vägen.*

*Små jordbruken de har lagts ner
generationers arbete.
Nu inga skördar vajar mer
av korn och råg och vete.*

*Där som liten pojke jag lekt
industrierna sig sprider.
Mitt sinne blir så drömskt och vekt
från flydda barndomstider.*

*Nu grävskoporna har jämnat ut
allt som var gamla minnen.
Min kära by har nått sitt slut
det tär på håg och sinnen.*

*Att köpingen min hemby valt
det rakt jag inte gillar.
Förstört naturen så brutalt
med stora Caterpillar.*

*Det som ni gjort är avskyvärt
jag säger er Gud nåde.
Det som jag hållit dyrt och kärt
är industriområde.*

*Jag följer ån som ringlar sig
där förr jag brukte meta.
Mitt Ulvaryd jag älskar dig
det borde alla veta.*

*Ur Göte Glads diktsamling
"Eftertankar"*